

Jan PĚNKAVA, *Španělský rod Verdugo ve službách habsburské dynastie ve dvacátých a třicátých letech 17. století*, České Budějovice 2022 (bakalářská práce, Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), 65 s.

Posudek vedoucího bakalářské práce

Nová pobělohorská šlechta, která získala v Království českém pozemkový majetek ojediněle již před listopadem 1620 a následně i s obyvatelským právem zejména při rozprodávání konfiskovaného majetku, stála do nedávné doby stranou badatelské pozornosti. Platilo to i pro původně španělskou nebo italskou nobilitu, která se do království dostala zásluhou své vojenské kariéry v habsburských službách. Patřil k ní také původně španělský rod Verdugo, jehož působení v Čechách a následně v Horním Slezsku se v poslední době dostalo pozornosti v několika časopiseckých studiích i studentských kvalifikačních pracích. Jejich autoři i autorky se všímali zejména osoby Viléma Verduga, případně jeho nástupců ve druhé polovině 17. století, a opírali se o písemné prameny uložené v relativně bohatém Rodinném archivu Verdugů uloženém ve Státním oblastním archivu Plzeň, pracoviště Klášter u Nepomuka. Ze stejného zdroje čerpal také Jan Pěnkava, který ve své bakalářské práci využil dosud nepovšimnutou rodinnou korespondenci mezi bratry Františkem, Janem a Vilémem Verdugy z dvacátých a třicátých let 17. století.

Student své kvalifikační práci předdeslal Úvod, v němž se stručně věnoval majetkovým změnám v pobělohorském království a příchodu nové nobility z románského světa. Po komentovaném soupisu nejvýznamnějších prací k tématu vztahů mezi Čechami a Španělskem na počátku novověku i k dějinám jednotlivých rodů se zastavil u struktury svého kvalifikačního spisu i dochované pramenné základny. Literaturu zmíněnou v úvodní kapitole Jan Pěnkava využil v následujícím výkladu, který se zabýval příchodem představitelů šlechtických rodů původem ze Španělska a Itálie do Království českého, jejich působením (zejména vojenskou kariérou) i nabytým majetkem. Na to v rovněž kompilativně pojaté podkapitole navázal několika postřehy týkajícími se vnímání Čech v románském světě.

Vlastní jádro předkládané bakalářské práce představují následující dvě kapitoly. První z nich student věnoval španělskému původu Verdugů, působení Viléma Verduga ve vojsku, jež španělský král Filip III. poskytl roku 1619 Ferdinandovi II., i jeho osobní účasti v bitvě na Bílé hoře. Vojenskou kariéru uskutečnili rovněž oba Vilémovi mladší bratři, kteří se rovněž dostali do Čech. Následně autor věnoval pozornost majetkovým akvizicím, při nichž Vilém v letech 1622 a 1623 získal západočeská panství Doupov a Maš'ov. Vilém i František Verdugo, jimž se

výklad věnuje především, ale majetek vnímali zejména jako investici, která je neodvážela od vojenské kariéry, kterou Vilém uskutečňoval zejména na Moravě a v Horní Falci, František pak ve Španělském Nizozemí, na různých místech Říšskoněmecké říše, ale i v Praze. Tomu odpovídal i obsah vzájemné korespondence, který tvořily vojenské operace třicetileté války zejména na území říše.

Následná třetí kapitola je věnována osudům bratrů Františka a Jana po smrti svého staršího bratra Viléma. V centru autorovy pozornosti stojí zejména Vilémova závěť stejně jako západočeské dědictví a jeho dělení mezi zmíněné mužské, ale i ženské příbuzné. Právě její vyřizování vneslo nesoulad mezi oba hlavní dědice, který eskaloval v letech 1630 a 1631. Odrážel se i ve studované rodinné korespondenci, jež však byla i nadále věnována zejména vojenským událostem v říši. Přinejmenším stejně zajímavé jsou ale vzájemné bratrské invektivy, které dokládají jejich vztah k pozemkovému majetku v království. Jan Pěnkava přitom svou důkladnou analýzu vztahů tří Verdugů odvíjejícího se na pozadí vojenských událostí třicetileté války dovedl do roku 1639, kdy došlo k opětovnému navázání písemné komunikace mezi Františkem a Janem Verdugem, snad v souvislosti s úmrtím Františkovy manželky Anny Marie z Házmburka. Spolu s listy, které si vyměňovali bratři Verdugové, věnoval student pozornost několika missivům, které jim adresovaly některé významné osoby, jako hrabě Baltazar Marradas, správkyně španělského Nizozemí Izabela Klára Evženie či Františkův kaplan Rodrigo de Arriaga.

Předkládaná bakalářská práce analyzuje vzájemnou bratrskou korespondenci tří členů španělského rodu Verdugů, kteří se do Království českého dostali zásluhou své vojenské kariéry krátce před bělohorskou bitvou. Přestože se jim v něm podařilo získat při konfiskacích dvě panství, nadále se věnovali svým vojenským kariérám. Zásluhou toho je jejich písemná komunikace především cennou reflexí vojenských událostí třicetileté války. Vztahu k nabytému majetku se obrátila až po smrti Viléma Verduga.

Bakalářská práce Jana Pěnkavy je psána věcným a kultivovaným jazykem bez pravopisných chyb. Rád ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm **v ý b o r n ě**.

Jindřichův Hradec, 27. květen 2022

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.